

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 4P/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200926
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králiková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2020:6820200926.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca sudkyňou JUDr. Michaelou Králikovou v právnej veci navrhovateľky F. N., V. V., J.. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, okres Revúca, prechodne bytom K. XXXX/XX, G. H., okres Trnava, v konaní o rozvod manželstva s D. N., J.. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. Č.. XXX, okres Revúca a úpravu pomerov manželov k ich maloletej dcére Q. N., J.. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, toho času v náhradnej osobnej starostlivosti manželov O. N., J.. XX.XX.XXXX M. H. N., J.. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom E. Č.. XXX, okres Revúca, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, na čas po rozvode manželstva, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov konania F. N., V. V. M. D. N. W. O. XX.XX.XXXX I. E., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu E., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X, rozvádza.

II. Maloletá Q. N., J.. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode manželstva zveruje do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom O. N., J.. XX.XX.XXXX M. H. N., J.. XX.XX.XXXX, obidvaja trvale bytom E. XXX, okres Revúca, ktorí sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia, sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudzina na dobu dlhšiu ako 3 mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Majú právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa môžu sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej Q. N., J.. XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 80,- eur, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet ÚPSVaR Revúca, a to počas trvania spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa a po dovŕšení plnoletosti dieťaťa priamo dieťaťu, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej Q. N., J.. XX.XX.XXXX mesačne vo výške 90,- eur, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet ÚPSVaR Revúca a to počas trvania spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa a po dovŕšení plnoletosti dieťaťa priamo dieťaťu, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 15.06.2020, sa navrhovateľka domáhala rozvodu manželstva s manželom D. N. a súvisiacej úpravy práv a povinností k maloletej Q. N., J.. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva, ktorá bola súdom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že s odporcom uzavreli manželstvo dňa 02.02.1999. Z toho vzťahu sa im narodili dve deti, dcéra X. N., J.. XX.XX.XXXX, ktorá má už vlastnú rodinu a dcéra Q. N., J.. XX.XX.XXXX, ktorá bola súdom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. S manželom sa zoznámili pred 23 rokmi. Niekoľko rokov žili ako druh a družka. Po uzavretí manželstva sa vzťahy medzi nimi zhoršili. K vážnemu narušeniu manželských vzťahov došlo v roku 2009 tým, že manžel opustil spoločnú domácnosť. Hlavným dôvodom rozvodu je viacročné odlúčenie bez akéhokoľvek kontaktu medzi manželmi. Vzťahy medzi manželmi z vyššie uvedených dôvodov zapríčinených manželom sú tak vážne rozvrátené, že manželstvo neplní a ani v budúcnosti nemôže plniť svoj spoločenský účel. Po prerušení manželského spoluzitia, niet žiadnej nádeje na jeho obnovenie. Preto sa chce s manželom rozviesť.

3. Uznesením, sp. zn. 4P/28/2020-16 zo dňa 23.06.2020 boli do konania pribratí ako účastníci konania manželia O. N., J.. XX.XX.XXXX M. H. N., J.. XX.XX.XXXX, ktorým bola rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 8P/76/2014-104 zo dňa 16.12.2014, právoplatným dňa 14.01.2015, maloletá Q. N., J.. XX.XX.XXXX, zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti.

4. Manžel, ktorý návrh na začatie konania nepodal sa k návrhu na rozvod manželstva písomne nevyjadril.

5. V súlade s ustanoveniami §§ 30 a 31 Civilného mimosporového poriadku súd vec prejednal v neprítomnosti navrhovateľky a H. N., ktorí boli na odročené súdne pojednávanie riadne a včas predvolaní. Svoju neúčast' na tomto pojednávaní žiadnym spôsobom ani jeden z nich neospravedlnil ani nežiadal o odročenie nariadeného pojednávania. Súd dôležitý dôvod odročenia súdneho pojednávania nezistil. S prihliadnutím na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy súd vo veci konal a rozhodol.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom všetkých účastníkov konania vrátane maloletého dieťaťa, a oboznámením sa s listinami, a to sobášnym listom a rodným listom maloletého dieťaťa, fotokópiou rozsudku Okresného súdu Revúca, sp. zn. 8P/76/2014 zo dňa 16.12.2014, lustráciami v registri obyvateľov Slovenskej republiky a v Sociálnej poisťovni na obidvoch manželov, správami ÚPSVaR Revúca a Sociálnej poisťovne, správou Daňového úradu Banská Bystrica, správou OR PZ, ODI Revúca, lustráciami v katastri nehnuteľností na obidvoch manželov, správou zamestnávateľa manžela vrátane mzdového listu, správami ÚPSVaR Revúca a Dunajská Streda zo šetrenia pomerov, tiež správou zo psychologických konzultácií na ÚPSVaR Revúca, lustrácie možných pracovných príležitostí v Meste Revúca, ako aj listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľkou a tiež obsahom pripojených spisov Okresného súdu Revúca, sp. zn. 4P/26/2012, 8P/76/2014, a to za účelom zistenia skutočného stavu veci, zohľadňujúc pritom záujmy maloletého dieťaťa, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:

7. Zo sobášneho listu vedeného Matričným úradom E. vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X, mal súd preukázané, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX I. E.. Lustráciou v registri obyvateľov Slovenskej republiky a rodným listom vedeným v knihe narodení matričného úradu Revúca vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane X, pod poradovým číslom mal súd zároveň preukázané, že z ich vzťahu pochádzajú celkovo 2 deti, z toho pľnoletá X., M.. XX.XX.XXXX, ktorá má vlastnú rodinu a jedno maloleté dieťa Q., J.. XX.XX.XXXX.

8. Obidvaja manželia na pojednávaní dňa 23.07.2020 odmietli poradenstvo na referáte poradensko-psychologických služieb za účelom obnovenia ich manželského spoluzitia.

9. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že od roku 2011 nežije s manželom v spoločnej domácnosti, ani sa nestretávajú, nemajú ani žiaden kontakt. Manžel má priateľku. Ona má tiež priateľa. V roku 2011 mali súd, vtedy bolo určované výživné. Odvtedy nemajú v podstate kontakt. Keď odišla do Trnavy, nevideli sa. Predtým mala zamestnanie a pracovala na zmluvu, teraz pracuje na dohodu.

Rozvod neriešila, pretože jednak nemala čas, a musela tiež platiť výživné a neboli ani peniaze na to, aby sem mohla cestovať, keďže s rozvodom sú tiež spojené náklady. Vôbec nevidí možnosť obnovy manželského spolužitia so svojim manželom. V súčasnosti má tiež priateľa, ktorý je pôvodom Rumun žijúci v Španielsku. Pracuje na Slovensku, pracuje na diaľnici. Spolu obývajú jednoizbový byt, ktorý majú v prenájme. Dcéra by pri nej nechcela zostať, aj keď by chcela zabezpečovať starostlivosť o ňu, pretože od malička, od 6-7 rokov, je v starostlivosti manželov N. a je na nich zvyknutá, i keď veľmi často chodí za ňou a zabezpečuje tiež všetky jej potreby. Okrem toho, že platí súdom určené výživné, robí tiež nákupy a dcére kupuje aj oblečenie a berie ju na výlety. Dcéra bola do náhradnej osobnej starostlivosti zverená kvôli práci, pretože v tom čase zabezpečovala starostlivosť ešte aj o druhú ich dcéru, dnes už plnoletú. Otec v tom čase neplatil výživné a z dávky v hmotnej núdzi v sume 220,- eur sa jej žiť nedalo. Maloletá má so sestrou pekný vzťah. Jej sestra Ž. I. Z., má dve deti. Každý deň sú s dcérou v kontakte, telefonujú si, tiež si píšú. Pravidelne ju tiež navštevuje a aj jej finančne vypomáha. Zvažovala, že dcéra šla do Bratislavy. Hovorila jej to, ale dcéra má strach ísť do sveta. Pôjde na strednú školu v Revúcej, na obchodnú. Chce, aby maloletá bola zverená do jej osobnej starostlivosti, ale keď sa o tom s dcérou rozprávala, ona by to nechcela, pretože nie je zvyknutá na mesto. Navrhovateľka ďalej uviedla, že aktuálne pracuje na rôznych prevádzkach, podľa toho, kde ju potrebujú, niekedy je to ráno, niekedy je to večer, niekedy aj v noci. Nemá stabilnú pracovnú dobu. Partner pracuje na diaľnici od 06.00 hod. od rána do večera do 19.00 hod.. Ona niekedy pracuje aj celý týždeň, niekedy si podľa potreby zoberie voľno, niekedy aj 3 dni a vtedy ide za malou a spolu chodia na výlety. Naposledy boli spolu pred dvoma týždňami a ešte počas prázdnin budú spolu. Dcéra bola tiež u nich v Trnave. Naposledy bola 2-3 dni. Chodí s ňou po výletoch, po celom Slovensku, či už sa chodia kúpať alebo chodia do ZOO. Keď má voľno, chodí tiež s priateľom do Španielska. Chodia tam na 3-4 dni alebo na víkend. Tento rok boli iba raz. Dcéra s nimi ešte nebola, pretože nemá ešte občiansky preukaz, ale chystajú sa ju zobrať. Teraz ju nechcú ani pustiť pre koronavírus.

10. Manžel, ktorý návrh na rozvod manželstva nepodal, na pojednávaní uviedol, že s rozvodom manželstva súhlasí. Súhlasil s tým, čo uviedla navrhovateľka, s tým, že nemá k tomu, čo viac dodať. Partnerka, s ktorou žije, má dospelé deti. Žijú spolu 1,5 roka. On sám nie je schopný zabezpečovať starostlivosť o dcéru. Sem, tam majú spolu kontakt, keď je v Hucíne u brata. Ona príde a vtedy sa porozprávajú. Zo začiatku sa snažil aj o kontakt s ňou, ale potom odišiel do Čiech. Aj keď si niekedy písali, nesnažil sa to nejako zintenzívniť. Dva a pol roka je už na Slovensku. V Čechách to nebolo nejaké dobre platené, preto prišiel späť na Slovensko. Počas tohto obdobia tri mesiace pracoval v Senci, ale v práci dal výpoveď, pretože mu táto práca nevyhovovala kvôli nohe. Mal úraz na motorke, má trvalé následky a nevie robiť namáhavú prácu, pretože ho potom bolí noha. Dosiaľ nie je evidovaný na úrade práce. Minulý týždeň však podal žiadosť o zaevidovanie. Aktuálne nemá žiaden príjem. Keď robil v Senci, jeho príjem závisel od toho ako robili, a to od 500-700,- eur. Výpoveď dal kvôli koronavírusu, vtedy sa to rozbiehalo. S partnerkou sa dohodli, že sa vrátia domov, bolo to v marci tohto roku. Ďalej uviedol, že dcéra je citovo naviazaná na náhradných rodičov, ale matka by sa určite vedela o dcéru postarať. Priznal, že na výživu dcéry neprispieva.

11. Rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 4P/26/2012-44 zo dňa 23.05.2012, právoplatným dňa 05.06.2012, boli v tom čase maloleté deti X. N., J.. XX.XX.XXXX M. Q. N., J.. XX.XX.XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu sumou minimálneho výživného, na každé z detí zvlášť, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, do rúk matky maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Žiadnemu z účastníkov nebolo priznané právo na náhradu trov konania.

12. Rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 8P/76/2014-104 zo dňa 16.12.2014, právoplatným dňa 14.01.2015, bola maloletá Q. N. zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti O. N., J.. XX.XX.XXXX M. H. N., J.M.V.. XX.XX.XXXX. Zároveň boli vymedzené práva a povinnosti náhradných rodičov voči maloletému dieťaťu a obidvaja rodičia boli zaviazaní povinnosťou prispievať na výživu maloletej, matka sumou 60,- eur mesačne a otec sumou minimálneho výživného, vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám manželov N., čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Revúca, sp. zn. 4P/26/2012-44 zo dňa 23.05.2012 v časti výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Q. N.S., J.. XX.XX.XXXX. Žiadnemu z účastníkov nebolo priznané právo na náhradu trov konania.

13. Náhradná matka O. N. na pojednávaní uviedla, že S. Q. im bola zverená do náhradnej starostlivosti asi v roku 2015. V ich starostlivosti bola už od 3 rokov. Bolo to už posledný rok, keď chodila do škôlky, jednoducho aj keď bola v škôlke, bola u nich. Dôvod bol ten, že matka išla za prácou, a nevedela sa o ňu

postarať. Snažia sa ju vychovávať, myslí, že dobre. Nemajú s ňou žiadne problémy. Ona je jej vzdialená príbuzná po matke jej matky, je teta. Podľa nej je maloletej v ich domácnosti dobre. Maloletá v súčasnosti navštevuje základnú školu. Od septembra ide do 9. ročníka. Na konci roka nebola známovaná, predtým mala dobré známky, 2, 3 aj 4 mala z matematiky. Učia sa s ňou, hlavne pomáha ich syn, ktorý má obchodnú akadémiu. Myslím si, že by s manželom boli schopní zabezpečiť aj jej ďalšiu starostlivosť. Ich príjem pozostáva z dávky v hmotnej núdzi spolu vo výške 340,- eur. Tiež pomáha syn a prispieva do domácnosti od 100-150,- eur. On je zamestnaný a pracuje ako koordinátor v obci. Výdavky majú na vodu 22,- eur mesačne, elektrinu 55,- eur mesačne, a na drevo, keďže kúria tuhým palivom. Na zimu im stačí 10 kubikov dreva, čo stojí okolo 300-350,- eur, ale to zvykne kupovať syn. Ona má problémy s vysokým tlakom a užíva lieky, za ktoré mesačne dopláca 15-20,- eur. Q. nemá zdravotné problémy, iba na jar, keď má alergiu, užíva lieky. Jej ošetrojúcim lekárom je S.. L., I. Z.. Uviedla, že maloletú neovplyvňuje, necháva to na jej rozhodnutí. Kontakt matky s maloletou nebol spočiatku taký intenzívny, zintenzívnil sa až posledné dva roky. Kontakt maloletej s matkou nezakazovala.

14. Náhradný otec H. N. na pojednávaní uviedol, že rodičia vedia, ako je dobre o Olinku postarané. Vychovávajú ju od malička, majú ju veľmi radi. Kupujú jej všetko čo treba, aj mama jej kupuje, chodí s ňou na dovolenky, na výlety. Boli by radšej, keby ju vychovávali oni, majú ju od malička. Olinka stále hovorí, že by nechcela žiť s mamou. Bol by rád, keby ju mohli naďalej vychovávať. V súvislosti s náhradnou starostlivosťou o maloletú je im vyplácaný príspevok aktuálne v sume 136,- eur, tiež dostávajú prídavky.

15. Maloletá Q. N. na pojednávaní uviedla, že vie, prečo je na súde, je to asi kvôli rozvodu jej rodičov. Rozprávala sa o tom aj s mamou, aj tetou. Povedali jej, aby hovorila pravdu, ako to naozaj všetko je. Je jej úplne jedno, ako súd rozhodne, lebo aj tak zostane u tety. Teta a strýko by určite chceli, aby u nich zostala. U mamy by jej nebolo dobre, musela by často meniť školu, lebo mama sa často sťahuje. Nikto jej nič nepovedal, ako má vypovedať, ani jej o tomto pojednávaní nerozprával. Vie to, lebo jej mama má priateľa a on má prácu, pre ktorú sa často sťahujú. Jej vzťah s mamou nebol predtým taký intenzívny. Ich vzťah je intenzívny posledné 3-4 roky, predtým nechodili ani na výlety, mama nechodila ani tak často za ňou domov. Jej to takto vyhovuje, aj tie častejšie kontakty, telefonujú si aj cez messenger aj tri krát do dňa o rôznych veciach, tiež o škole. U tety a strýka je od malička. Nešla by od nich. Je pravdou, že po tom poslednom pojednávaní bola zvedavá o čom hovorili. Domov prišla aj mamina, rozprávali sa aj s tetou a ujom. Mame je jasný jej názor, že chce zostať u tety. Nemá rada väčšie mesto. Má radšej klud, a chcela by bývať aj ďalej na dedine, aj keď Trnava, kde bola za maminou, je pekná, ale mamina tam už momentálne nebýva. Jej partnera pozná, je milý a má ho rada. Vie, že mamina pracuje ako barmanka aj ako upratovačka v nejakom hotely. Ďalej uviedla, že dôvernosti má aj s maminou, ale s tetou sa rozpráva dôvernejšie. V súčasnosti ide do 9. ročníka. Na vysvedčení mala trojky aj štvorku. Navštevuje Základnú školu v Jelšave. Ďalej by chcela pracovať ako obchodný pracovník v Revúcej, chce byť predavačka a chce byť stále u tety. Nemá žiadne zdravotné problémy. Náhradní rodičia majú na ňu len bežné výdavky. Teta a ujo jej kupujú všetko, čo potrebuje a aj mamina jej posielala veci, keď niečo potrebuje alebo jej pošle peniaze. Naposledy jej poslala 40,- eur na topánky, ostatné veci jej kupuje teta. Mamina jej posielala aj vreckové, niekedy jej nepošle, pretože posielala peniaze aj sestre. Na výlety chodí aj tetou a ujom, boli v Levkuške. Predtým bola aj s ich synom, ktorého berie ako brata, na stanovačke. Keď príde mama za ňou, zdrží sa viac dní, spí v hotely, nespí pri tete, ale celý deň je s ňou. Do hotela chodí len spať. Mama chodí za ňou často.

16. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že matka je od 28.09.2018 zamestnaná u F. H. a jej vymeriavací základ je 290,- eur mesačne. Je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v katastrálnom území Hucín v okrese Revúca. Matka je vlastníčkou osobného motorového vozidla P. P., D.. Č.. V. XXX G.. Otec od 21.01.2020 do 07.04.2020 pracoval v spoločnosti AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. a jeho vymeriavací základ v mesiacoch február a marec 2020 bol vo výške 846,56 eur a 849,38 eur. Otec nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti ani motorového vozidla. Ani jeden z rodičov posledných 12 kalendárnych mesiacov nebol vedený v evidencii uvádzačov o zamestnanie na ÚPSVR ani nepoberal žiadne dávky. Ani jeden z manželov nepoberal dávku v nezamestnanosti, dávku nemocenského ani úrazového či dôchodkového poistenia. Ani jeden z rodičov nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za kalendárne roku 2018 a 2019. Podľa správy bývalého zamestnávateľa otca, otec bol v spoločnosti AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. zamestnaný na základe pracovnej zmluvy od 21.01.2020 do 07.04.2020. Pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa, nakoľko otec mal opakovanú neospravedlnenú neprítomnosť v práci. Z toho dôvodu nedosiahol výšku príjmu v takej výške, ako keby mal odpracovaný celý fond pracovného času v jednotlivých mesiacoch,

pričom čistá mzda v mesiaci január 2020 bola vo výške 356,12 eur, vo februári 2020 vo výške 663,73 eur, v marci vo výške 665,71 eur a v apríli 2020 vo výške 74,75 eur.

17. Z poštových poukazov predložených navrhovateľkou vyplynulo, že navrhovateľka ako matka maloletej si riadne plní vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére, a to vo vyššej, ako súdom určenej sume výživného.

18. Zo správy ÚPSVaR Revúca zo šetrenia pomerov v domácnosti náhradných rodičov, v ktorej vyrastá maloleté dieťa vyplýva, že náhradní rodičia manželka N. obývajú 2-izbový rodinný dom, v ktorom je zavedená voda aj elektrina. Hygiena bývania bola počas sociálneho zisťovania na primeranej úrovni. Maloletá Q. navštevuje Základnú školu v Jelšave a v školskom roku 2029/2020 bude žiačkou 9. ročníka. Teta maloletej, ktorá zabezpečuje náhradnú osobnú starostlivosť, že s maloletou Oľgou nemajú žiadne problémy - občas odvráva, ale toto jej správanie pripisuje už puberte. Ošetrovateľom maloletej Q. je S. M. L.. Maloletá je zdravá a doposiaľ bola liečená len pre bežné ochorenia. Otec maloletej výživné platí veľmi sporadicky, dá sa povedať, že skôr neplatí, ako platí. Matka maloletej býva v Trnave, kde pracuje. Matka sa o maloletú zaujíma, je s ňou v telefonickom kontakte, údajne spolu komunikujú aj 3 krát denne. Dcéru navštevuje 5-6 krát do roka, v čase letných prázdnin má dcéru matka aj na prázdninách. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní, okrem toho zasiela maloletej balíky s oblečením. Bol vykonaný aj rozhovor aj s maloletou, ktorá uviedla, že s matkou je v kontakte, ale žiť ku nej nechce ísť. Je zvyknutá pri tete, žije pri nej od malička. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a kurately nezistil nedostatky v starostlivosti o maloletú Q.. Maloletá má vytvorené dobré podmienky pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin.

19. Zo správy ÚPSVaR Dunajská Streda zo šetrenia pomerov v domácnosti navrhovateľky a matky maloletého dieťaťa na adrese E. X, Š. ďalej vyplýva, že matka žije so svojim partnerom D. O. F., J.. XX.XX.XXXX v jednoizbovom byte, ktorý je vhodne zariadený a čisto udržiavaný. V byte je kúpeľňa spolu s WC a malá kuchynka. Tento byt si mesačne prenajímajú za 350,- eur. Matka je s partnerom vo vzťahu 2 roky. Je pôvodom Rumun, ale žije v Španielsku. Na Slovensku sa zdržiava pracovne, pracuje pre firmu, ktorá stavia diaľnice, momentálne R7, preto bývajú v Šamoríne. Predtým bývali v Trnave. Vždy bývajú tam, kde má aktuálne partner prácu, preto sa často sťahujú. Keď ukončia práce na Slovensku, plánujú sa spolu presťahovať do Španielska. Matka pracuje na dohodu ako barmanka v miestnom nočnom klube a príležitostne pracuje aj ako upratovačka. Jej príjem je 280,- eur v čistom plus sprepitné plus upratovanie, spolu 600,- eur. Matka uviedla, že keď Q. mala 9 rokov, rozhodla sa odísť pracovať do Samsungu do Galanty, nakoľko v Revúcej neboli pracovné príležitosti. Manžel sa nesnažil zabezpečiť rodinu. Zo začiatku veľmi často plakala, chýbali jej dievčatá, ale vedela, že ich nechala v dobrých rukách, vtedy bývala na ubytovni. Staršia dcéra X. N. bola u starých rodičov a mladšia u matkinej tety. Staršia dcéra má už vlastnú rodinu a dve deti, ale dodnes jej finančne vypomáha. Na mladšiu dcéru prispieva 60,- eur mesačne, ako to má súdom určené a ešte jej kupuje, čo potrebuje. Otec maloletej na výchovu neprispieva, neplatí ani súdom určené výživné. Matka má s oboma dcérami dobrý vzťah, denne udržiujú kontakt cez telefón alebo sociálne siete. Napriek tomu S. Q. k matke nechce ísť. Ona si zvykla u tety a strýka, je tam spokojná. Zopárkrát ročne sa stretnú. Matka s partnerom chodí do Revúcej, tam si zvyknú robiť s dcérami a vnúčatami spoločné výlety. Jej deti sa s partnerom poznajú krátko, vychádzajú spolu dobre, ale nevie, ako by s dcérou Q. vychádzali, keby napríklad bývali spolu. Matka sa pohrávala aj s myšlienkou, že by maloletá prišla študovať na strednú školu do Bratislavy, mohla by bývať na internáte a cez víkendy s nimi. Keby však s odišli s partnerom do Španielska, tak by cez víkendy musela cestovať do Revúcej, a to by pre ňu nebolo komfortné. Už počas dvoch rokov spolužitia s partnerom zvažovala, že by si maloletú zobrala k sebe, ale keďže sa často sťahujú, maloletá by musela často meniť školu, to by nebolo v jej prospech a ani sama Q. by to nechcela. V rámci rodiny sú dohodnuté, že maloletá môže byť u jej tety a strýka, kým nedokončí školu, prípadne do osemnástky. Maloletá je na nich veľmi naviazaná. Matka je vďačná svojej rodine, že sa o dcéru stará. Dcéra je v prostredí, na ktoré je zvyknutá a s ľuďmi, ktorých má rada. Matka sa vyjadřila, že rozvod roky odkladala, napriek tomu, že s mužom už dávno spolu nežijú. Teraz sa rozhodla, tak to chce dotiahnuť do konca. Keďže s partnerom plánujú odchod do Španielska má za to, že dcéra by s nimi odmietla vycestovať (tak kvôli škole i pre rečovú bariéru), preto sa dohodla s rodinou - tetou a strýkom, že sa o maloletú i naďalej postarajú.

20. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, odboru sociálnych vecí, Referát poradensko-psychologických služieb ďalej vyplýva, že sa dňa 13.08.2020 sa uskutočnili dve konzultácie s p. O. N. a maloletou Q.. Z konzultácie s p. O. N. vyplynulo, že voči možnosti presťahovania sa

do domácnosti matky, je Q. z pohľadu tety nastavená v súčasnosti negatívne, hoci potvrdila, že cca dva roky pravidelne udržiavajú intenzívny telefonický kontakt (viackrát denne). V osobnom kontakte je matka s dcérou iba pár dní do roka, aj keď nepopiera, že si rozumejú, nevykompenzuje sa tým podľa nej dlhé obdobie odlúčenia. Na margo zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti sa vyjadrila, že ona ani jej manžel s tým nesúhlasia, domnievajú sa, že to nie je v záujme dieťaťa. Vyjadrila sa, že Q. nechávajú, aby sa sama rozhodla, kde chce žiť, ale podľa jej informácií matka nemá záujem poskytovať Q. starostlivosť, poukázala aj na nevhodné sociálne a bytové pomery u matky, ktoré vníma ako závažné prekážky na zverenie dieťaťa matke. Hoci si uvedomuje, že by život u matky Q. ponúkal viacero príležitostí (študijných, či pracovných), vníma najmä rôzne riziká (strata stabilného zázemia a narušenia citových väzieb s ňou a jej manželom, nedokončenie 9. ročníka v ZŠ Jelšava, perspektíva častého sťahovania z pracovných dôvodov na strane matkinho priateľa, a pod.). Vyjadrila sa, že ani po prípadnom zrušení náhradnej osobnej starostlivosti súdom, by podľa nej Q. neodišla žiť k mame. Možné ovplyvňovanie dieťaťa v neprospech matky odmietla. Dieťa je z jej strany v kontakte s matkou údajne podporovaná, náhradná matka proklamuje kladný vzťah medzi ňou a matkou dieťaťa. Q. počas konzultácii verbalizovala pozitívne postoje voči aktuálnej rodinnej konštelácii. U tety sa jej býva dobre, rozumie si s ňou, rada jej pomáha v domácnosti, má tu kamarátky a teší sa do školy. Uviedla, že s mamou je často v kontakte, zhovárajú sa však o bežných veciach, ale téme, či by chcela ísť ku nej bývať, sa obe vyhýbajú. Akceptuje ju, avšak viac jej vyhovuje bývať pri tete, kde je zvyknutá od malička. Vyjadrila sa, že nerozumie účelu konzultácie, trápí sa tým, že má byť súčasná situácia prehodnocovaná. Ona nemá pochybnosť v otázke, kde chce žiť. Vzťah s matkou aktuálne hodnotí ambivalentne voči perspektívnemu bývaniu u nej, v rozhovore opakovane reaguje odmietavým spôsobom a plače. Zdá sa, že dieťa prežíva masívne obavy spojené s prípadnými životnými zmenami. V súčasnom nastavení sa dokáže sústrediť najmä na nevyhnutné straty, ktoré takéto rozhodnutie prináša, nie je schopná vnímať výhody pre seba, či nové životné príležitosti. Ako problematické vnímanie, že prípadná zmena starostlivosti o dieťa nastáva v pomerne vysokom veku dieťaťa (FV =14,5 r.). Vzhľadom na špecifickosť pubescentnej fázy vývinu, môže byť zvládanie zásadných životných zmien u dieťaťa komplikované.

Záver: Javí sa, že Q. nie je voči bývaniu s matkou nastavená kladne, napriek tomu, že sú dlhodobo v intenzívnom kontakte. Vo veku 14,5 roka má dieťa už vytvorené jasné preferencie, je však zrejme, že tie môžu byť do rôznej miery ovplyvnené postojmi jeho dlhodobého opatrovníka. Zo psychologického pohľadu predstavuje vo všeobecnosti zmena stabilného prostredia u dieťaťa významný stresor. Je tu možné riziko adaptačných problémov, i komplikovanejšieho prežívania straty vzťahov, i „domova“. V kontexte Q. zdravého psycho-sociálneho vývinu považuje za potrebné citlivo zvážiť všetky faktory, vplývajúce na prípadnú zmenu starostlivosti. V prípade zrušenia NOS je vhodné poskytnúť dieťaťu dostatok časového priestoru na adaptáciu, matka s tetou by mali „řahať“ za jeden koniec“. Otázka vzájomnej dôvery sa tu javí ako kľúčová.

21. Z pracovných ponúk zverejnených Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny s miestom výkonu práce v okrese Rožňava, Banskobystrický kraj, zverejnených na internetovej stránke daného ministerstva dňa 27.08.2020 vyplávajú nasledovné voľné pracovné miesta na pracovný pomer na neurčitý čas:

- pomocné práce v lese (sadenie, vyžívanie, čistenie lesa a pod.) v spoločnosti Cognita, s.r.o., nástup ihneď, základná zložka mzdy v hrubom 520,- eur mesačne, jednozmenný pracovný režim, bez požiadavky na odbornú prax, práca vhodná aj pre absolventa,
- pomocné práce, robotník pri výrobe čokolády s miestom výkonu práce v Bratislave, zabezpečené ubytovanie v Bratislave, základná mzda 4,55 eura/hod. s príplatkami a bonusmi 900-1.200,- eur/mesiac, hlavný pracovný pomer, termín nástupu - dohodou, možnosť prestupu do kmeňového stavu, bez požiadavky na vzdelanie a odbornú prax, práca vhodná aj pre absolventa, možnosť pracovať na zmeny.

22. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že jednoznačne bolo preukázané, že matka sa vie postarať o maloletú. Na druhej strane maloletá deklaruje aj zrejme s prihliadnutím na svoj vek postoj, že chce zostať ďalej v náhradnej osobnej starostlivosti. Je škoda priam až veľmi smutné, že sa to neriešilo skôr, pretože v záujme každého maloletého dieťaťa je rozvíjať a zintenzívňovať vzťah s jeho biologickými rodičmi, keď už nie s otcom, tak aspoň matkou.

23. Podľa § 22 zákona číslo 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

24. Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

25. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

26. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a § 19.

27. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

28. Podľa § 44 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine:

Náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

29. Podľa § 45 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 zákona o rodine:

Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu

dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

30. Podľa § 46 ods. 1, 2, 3 zákona o rodine:

Maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

Súhlas podľa odseku 2 nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak zadováženie súhlasu je spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou.

31. Podľa § 47 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona o rodine:

Náhradná osobná starostlivosť zaniká

a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

b) smrťou maloletého dieťaťa,

c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,

e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,

f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

Ak zanikla náhradná osobná starostlivosť podľa odseku 1 písm. f) a rodičia maloletého dieťaťa naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd môže na návrh jedného z bývalých manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, ponechať maloleté dieťa v jeho osobnej starostlivosti, ak je to v záujme maloletého dieťaťa, najmä s ohľadom na jeho citové väzby a stabilitu výchovného prostredia. Návrh môže jeden z manželov podať zároveň s návrhom na rozvod.

Ak jeden z manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zomrie, maloleté dieťa zostáva v náhradnej osobnej starostlivosti druhého manžela.

Ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

32. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona o rodine:

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť

33. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

34. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

35. Na základe vyššie uvedených skutočností a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd vyhovel návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva, nakoľko mal preukázanú jeho dôvodnosť. Vykonaným dokazovaním mal súd jednoznačne a spoľahlivo preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Navrhovateľka pomenovala ako hlavnú príčinu rozvratu manželstva odlúčenie spôsobené odchodom manžela zo spoločnej domácnosti ešte v roku 2011 a jeho nezaujmom o rodinu, pre ktoré dôvody manželia niekoľko rokov nežijú v spoločnej domácnosti. Manželstvo odvtedy neplní žiadnu zo svojich spoločenských funkcií a existuje už len formálne. Manželia spolu nežijú, vzájomne si nepomáhajú a netvorí spoločnú domácnosť. Spoločne sa ani nepodieľajú na výchove svojich detí, voči ktorým boli ich rodičovské práva a povinnosti upravené ešte v roku 2012, kedy boli v tom čase ich dve maloleté

dcéry zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľky a manžel navrhovateľky a otec maloletých detí bol zviazaný povinnosťou prispievať na ich výživu. Z nesporných skutkových tvrdení účastníkov konania mal súd ďalej preukázané, že pre neplnenie vyživovacej povinnosti zo strany otca maloletých detí, a pre nedostatok pracovných príležitostí v mieste bydliska, bola navrhovateľka nútená odísť za prácou na západné Slovensko, v dôsledku čoho nebola schopná ďalej zabezpečovať osobnú starostlivosť o svoje deti, a preto došlo k zvereniu ich maloletej dcéry Q. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N.. Dlhodobé odlúčenie manželov, a predovšetkým dlhodobý nezáujem manžela a otca maloletých detí spolupodieľať sa na výchove a výžive detí, ešte viac prehĺbil vzájomné odcudzenie medzi manželmi do takej miery, že každý z manželov si v súčasnosti žije svoj vlastný život. Bolo preukázané, že každý z manželov žije v spoločnej domácnosti s iným partnerom, navrhovateľka aktuálne v prenajatom byte na západnom Slovensku spolu so svojim priateľom, ktorý je pôvodom Rumun žijúci v Španielsku, a ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava iba kvôli práci na výstavbe diaľnice, a ďalšie spolužitie preto spolu plánujú v Španielsku, kým otec žije spolu so svojou priateľkou v mieste jej bydliska I. S. v okrese Revúca. Ako vyplynulo ďalej z vykonaného dokazovania, manželia dlhodobo spolu nekomunikujú ani len kvôli ich deťom, a aj vnúčatám, keďže najstaršia dcéra X. je už plnoletá a v súčasnosti má už vlastnú rodinu. Manželstvo za takejto situácie podľa názoru súdu neplní a ani nemôže ďalej plniť svoj účel. Manželstvo je predovšetkým dobrovoľný zväzok, nielen čo do jeho vzniku, ale aj v otázke jeho trvania, a preto nemožno manželov nútiť, aby v ňom proti svojej vôli zotrvali. Dlhoročný nezáujem manžela o rodinu a neplnenie si základných rodičovských povinností vážnym spôsobom narušili manželské spolužitie a vzájomnú dôveru medzi manželmi a v neposlednom rade viedli k ich vzájomnému citovému odcudzeniu. Kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi umocňuje skutočnosť, že obidvaja manželia odmietli riešiť vzťahové problémy formou odborného poradenstva v manželskej poradni a obidvaja výslovne súhlasili s rozvodom ich manželstva. Za okolností, v ktorých sa manželia ocitli, rozvod manželstva nie je v rozpore ani so záujmom ich maloletej dcéry, súd preto manželstvo účastníkov konania v dôsledku naplnenia všetkých zákonných podmienok rozviedol.

36. Keďže súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, obligatórne na čas po rozvode manželstva upravil aj rodičovské práva a povinnosti rodičov k ich maloletemu dieťaťu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloletá dcéra účastníkov konania bola v roku 2015 zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom N. na základe rozhodnutia súdu. Nakoľko matka v priebehu konania prejavila záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o svoju maloletú dcéru tvrdiac však, že maloletá nechce u nej bývať, nakoľko nie je zvyknutá na mesto a chce ďalej zostať v náhradnej osobnej starostlivosti náhradných rodičov, súd vykonal rozsiahle dokazovanie výsluchom maloletej Q. N., rovnako tak manželov N., ako aj oboznámením sa so správou zo psychologických konzultácií maloletej Q. a náhradnej matky p. O. N. na referáte psychologických služieb ÚPSVaR Revúca, vrátane oboznámenia sa so správou zo šetrenia sociálnych pomerov v mieste bydliska matky. Bolo preukázané, že maloletá Q. vzhľadom na svoj pomerne vysoký vek (14,5 roka) a pubescentnú fázu vývinu, nie je schopná s nadhľadom vnímať prípadnú životnú zmenu súvisiacu so zmenou osobnej starostlivosti o ňu, sústredí sa iba na s tým spojené nevyhnutné straty, v dôsledku možného narušenia citových väzieb a stabilného zázemia v domácnosti náhradných rodičov, nedokončenie 9. ročníka v Základnej škole v Jelšave, ako aj stratu súčasných kamarátov a spolužiakov a perspektívu častého sťahovania z pracovných dôvodov na strane partnera jej matky, čo sama verbalizovala aj v priebehu pojednávania, keď výslovne uviedla, že je jej jedno, ako rozhodne súd, pretože ona aj tak naďalej zostane v starostlivosti náhradných rodičov. Z výpovede maloletej, ktorá vo veku 14,5 roka, má už jasne vytvorené preferencie, ktoré prezentovala aj na pojednávaní, kedy tiež výslovne uviedla, že síce jej vzťah s mamou je za posledné 3-4 roky intenzívny, dôvernejší vzťah má napriek tomu s náhradnou matkou, a jej to vyhovuje tak, ako je to doposiaľ, lebo nemá rada väčšie mesto, ale naopak klud, a chce preto ďalej bývať na dedine, a v budúcnosti pracovať ako obchodný pracovník v Revúcej. Aj vzhľadom na neospravedlivenú neprítomnosť matky maloletej na odročenom pojednávaní, zmenu jej postoja k starostlivosti o maloletú dcéru v priebehu konania prezentovaného už počas sociálneho zisťovania v jej domácnosti, nevylučuje možnosť, že preferencie maloleteho dieťaťa na náhradných rodičov, môžu byť do značnej miery ovplyvnené práve postojmi náhradných rodičov, ktorá skutočnosť vyplýva aj zo záverov psychologických konzultácií uskutočnených s maloletou a náhradnou matkou. Vzhľadom na možné riziko komplikovanejšieho prezívania straty vzťahov i „domova“, ktorý si maloletá Q. od útleho detstva spája s bydliskom náhradných rodičov, a tiež možné riziko adaptačných problémov v mieste bydliska matky, keďže nie je vylúčené, že pre prácu matkinho partnera, by maloletá v konečnom dôsledku ani nebola v domácnosti svojej matky, ale cez týždeň by s najväčšou pravdepodobnosťou musela bývať na internáte v Bratislave (nakoľko v priebehu krátkeho času matka spolu s partnerom menila miesto

bydliska z Trnavy do Šamorína), prípadne by u nej dochádzalo k častej zmene školského prostredia, súd preto všetky tieto skutočnosti hodnotiac ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, nepovažoval za najlepší záujem maloletého dieťaťa. Rešpektujúc tiež vyslovený názor maloletej Q., súd ju zveril na čas po rozvode manželstva jej rodičov do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N., keďže v ich domácnosti má maloletá Q. naďalej vytvorené všetky podmienky pre svoj zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj. Bolo preukázané, že v doterajšej starostlivosti náhradných rodičov o maloletú neboli zistené žiadne nedostatky a so zverením maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N. v neposlednom rade súhlasili nielen obidvaja jej rodičia, ale výslovne na tom v priebehu konania zotrvala aj maloletá Q.. Náhradní rodičia naďalej spĺňajú ďalšie zákonom stanovené predpoklady pre zverenie maloletého dieťaťa do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä osobnostné, ako aj morálne a zdravotné predpoklady. Ich doterajší spôsob života, a starostlivosť o maloletú Q. zaručujú, že budú náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať riadne a v záujme maloletého dieťaťa, čím sa v neposlednom rade budú ďalej udržiavať a podporovať aj súrodenecké väzby medzi maloletou Q. a jej sestrou X., ktorá žije v neďalekom meste Z., a s ktorou má maloletá dobrý vzťah. Bolo preukázané, že náhradní rodičia sú aj naďalej spôsobilí zabezpečiť riadnu a plnohodnotnú starostlivosť o maloleté dieťa, o jeho zdravie a všestranný vývoj, keďže v ich domácnosti má maloletá Q. zabezpečené všetky potreby. Maloletá sa navyše v ich domácnosti cíti dobre a bezpečne, a považuje ho za svoj domov. Nakoľko v doterajšej starostlivosti náhradných rodičov o maloletú Q. neboli zistené žiadne nedostatky, boli naplnené všetky zákonom stanovené predpoklady pre zverenie maloletého dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N., ktorí budú naďalej nielen oprávnení, ale aj povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú Q., budú ju zároveň zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie rodičov ako zákonných zástupcov v podstatných veciach, nie je v súlade so záujmom maloletej, môžu sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonných zástupcov preskúmal súd. V prípade dočasného premiestnenia maloletej Q. do cudziny na dobu dlhšiu ako 3 mesiace, sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa, túto skutočnosť oznámiť súdu spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

37. Keďže rozhodnutím súdu o zverení maloletého dieťaťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N. na čas po rozvode manželstva nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov voči ich maloletému dieťaťu, súd určil obidvom rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletej Q. v závislosti od ich osobných, majetkových a zárobkových pomerov. Bolo preukázané, že matka po celú dobu zverenia maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N., na výživu maloletej prispieva vyššou sumou, ako súdom určeného výživného. Nebolo sporné, že s maloletou posledné roky udržiava intenzívny telefonický a písomný kontakt, maloletú pravidelne, v závislosti od pracovných možností, navštevuje v mieste jej bydliska, chodí s ňou na výlety, zakupuje jej oblečenie a posieľa vreckové, či peniaze na ďalšie potreby, pričom finančne podporuje aj ďalšiu už plnoletú dcéru X.. Súd preto zaviazal matku povinnosťou prispievať na jej výživu sumou 80,- eur mesačne. Pri určení výšky výživného súd zároveň zohľadnil odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako i zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky, ako výživou povinnej osoby. Bolo preukázané, že v súvislosti so zverením maloletej Q.L. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov N. rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 8P/76/2014-104 zo dňa 16.12.2014, právoplatným dňa 14.01.2015, bola matka zaviazaná povinnosťou prispievať na jej výživu sumou 60,- eur mesačne. Bolo preukázané i to, že od tohto rozhodnutia na strane maloletej Q. nevznikajú zvýšené výdavky súvisiace so zdravotným stavom, ani s realizáciou voľno časových aktivít. Výživné slúži na pokrytie bežných výdavkov súvisiacich s uspokojením jej základných životných potrieb, ako aj s návštevou základnej školy v meste Jelšava. Na strane druhej ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, a tiež výpovede samotnej matky jej príjem je tvorený z viacerých zložiek, a to nielen príjmu zo zamestnania, ale zo sprejitného, čo spolu mesačne predstavuje sumu cca 600,- eur. Táto výška príjmu matky nemôže byť však stabilná a ani pravidelná, keďže tento príjem zahŕňa aj sumu sprejitného, ktoré nie je nárokovateľnou zložkou mzdy a je nezávislá od vôle samotnej matky, keďže sprejitné matka môže, ale aj nemusí pravidelne dostať. Pokiaľ ide o otca, tento súd zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej Q. sumou 90,- eur mesačne, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec sa v priebehu marca 2020 vzdal výhodnejšieho zamestnania (aktuálne je nezamestnaný a nie je evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ani ako uchádzač o zamestnanie), keďže ako vyplynulo zo správy spoločnosti AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. pracovný pomer s otcom skončil zamestnávateľ ešte počas skúšobnej doby, a nie ako tvrdil otec, že výpoveď zo zamestnania dal on, nakoľko mu práca nevyhovovala, ale ako ďalej vyplynulo zo správy jeho bývalého zamestnávateľa, dôvodom ukončenia pracovného pomeru

bola opakovaná neprítomnosť otca v práci a z toho dôvodu nedosiahol ani výšku príjmu v takej výške, ako keby mal odpracovaný celý fond pracovného času v jednotlivých mesiacoch. Mzdovým listom otca bolo zároveň preukázané, že jeho príjem v mesiaci február 2020 dosahoval sumu 663,73 eur a v mesiaci marec 2020 sumu 665,71 eur a v oboch mesiacoch mu boli poskytnuté aj stravné lístky. Na strane druhej z vykonaného dokazovania, a to pracovných ponúk zverejnených Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny s miestom výkonu práce v okrese Revúca, Banskobystrický kraj, vyplynulo, že otec má reálnu možnosť zamestnať sa v mieste bydliska na práce v lese, avšak iba za minimálnu mzdu v sume 580,- eur mesačne v hrubom. V neposlednom rade nemožno prehliadnúť ani skutočnosť, že otec, rovnako tak ani matka, nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, na rozdiel od matky si roky súdom určené výživné neplní a na výchove maloletej dcéry sa žiadnym spôsobom dobrovoľne nepodieľa, s dcérou neudržiava takmer žiadny kontakt, a sám sa o jej potreby nezaujíma, nenavštevuje ju ani s ňou neabsolvuje žiadne výlety. Zohľadňujúc všetky tieto skutočnosti jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach súd na rozdiel od posledného rozhodnutia, ktorým bol otec zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletej Q. iba sumou minimálneho výživného, súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu svojej maloletej dcéry sumou 90,- eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť k maloletej Q. budú obidvaja rodičia povinní plniť tak ako doteraz, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, avšak v zmysle platnej právnej úpravy na účet ÚPSVaR Revúca, a nie k rukám náhradných rodičov, a to počnúc právoplatnosťou súdu o rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa, a to počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa a po dovŕšení plnoletosti dieťaťa priamo dieťaťu. V súvislosti s uspokojovaním potrieb maloletého dieťaťa súd uvádza, že v neposlednom rade náhradní rodičia budú mať naďalej nárok na poberanie prídavku na maloleté dieťa, ale i príspevku k náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa, preto časť potrieb maloletého dieťaťa budú môcť uspokojiť aj z týchto peňažných prostriedkov. Záverom súd uvádza, že zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, prípadne zmena pomerov na strane ktoréhokoľvek povinného rodiča, odôvodňuje návrh na zvýšenie výživného na maloleté dieťaťa, ale môže byť aj dôvodom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

38. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže účastníci konania si náhradu trov konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Revúca na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a podpis. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Právo podať odvolaie nemajú účastníci, ktorí sa tohto práva vzdali, t.j. manžel, ktorý návrh na rozvod manželstva nepodal, Darina Szamková a kolízny opatrovník.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).